

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
Sediul Buiucani

MD-2004, Chișinău, str. Mihai Viteazu 2

The Supreme Council of
Magistrates
Chișinău District Court
Buiucani Office

MD-2004, Chișinău, str. Mihai Viteazu 2

Judecător: Corcea Nicolae, sala de ședință nr. 505

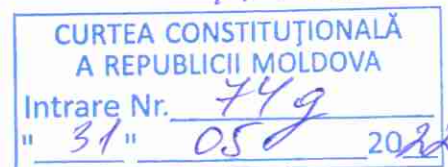
Curtea Constituțională a RM,
Mum. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), Vă remite în adresa Curții Constituționale încheierea din data de 27 mai 2022; Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate; Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate; copia Contestației; copia procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din data de 05 noiembrie 2021, pentru examinare conform competenței.

Anexă:

- Încheiere din data de 27 mai 2022 pe - 2 file.
- Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate pe - 3 file.
- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe - 14 file.
- Copia contestației pe - 6 file.
- Copia procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare din data de 05 noiembrie 2021 pe - 1 file.

Corcea Nicolae,
Judecător în cadrul Judecătoriei Chișinău,

Executor: Alexandrina Miron
Tel. 076743260

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume: **Bîrcă** 2. Prenume: **Valeriu**

3. Funcția: **avocat**

6. Numele și prenumele reprezentantului*:

7. Ocupația reprezentantului:

8. Adresa reprezentantului:

9. Tel: 10. Fax

11. e-mail:

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12. Prin prezenta, solicităm respectuos Curții Constituționale efectuarea controlului de constituționalitate a unor prevederi ale art. 197 alin. (29) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul cauzei contravenționale nr. 4-21175251-12-5r-29112021 (5r-6452/2021), pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe marginea contestației depuse de SRL „Beton Service” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021 și decizia agentului constatatator al Agenției Naționale Transport Auto de aplicare a sancțiunii contravenționale.

Problema abordată în cadrul prezentei sesizări rezidă în faptul că prevederile art. 197 alin. (29) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, cu modificările și completările ulterioare, nu asigură condițiile de calitate a legii privind previzibilitatea și claritatea, ceea ce contravine principiului legalității incriminării și lezează dreptul petentului la un proces echitabil și prezunția de nevinovăție.

În jurisprudența sa anterioară Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice. Principiul legalității și al certitudinii juridice consfințit prin art. 1 alin.(3) din Constituție este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate. La elaborarea unui act normativ **legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate**. Previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise (HCC nr.4 din 20.02.2018, §41-45, HCC nr.26 din 27 septembrie 2016, §53).

Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, *“caracterul general al legii contravenționale și scopul sancțiunilor, care are un caracter de prevenire și pedepsire, este suficient pentru a dovedi faptul că reclamantul a fost găsit vinovat de înfăptuirea unor acțiuni cu caracter penal în sensul articolului 6 al Convenției (Lauko c. Slovaciei, hotărâre din 02.09.1998, §58). Mai mult, legea contravențională conține prevederi referitoare la chestiuni precum: circumstanțele atenuante și agravante, responsabilitatea pentru tentativa de comitere a unei contravenții, precum și legitima apărare, care indică de fapt natura penală a contravențiilor administrative.”* Natura juridică a contravențiilor a fost analizată de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului și în cauza *Ziliberberg vs. Republica Moldova*, § 29, astfel încât elementele precitate sînt suficiente pentru a arăta, în sensul art. 6 CEDO, că reclamantul a fost acuzat de o abatere penală, iar procedurile administrative (contravenționale) cad sub incidența caracterului penal al procedurilor. În cauza *Ozturk vs. Germania* (hotărârea din 21.02.1984, § 52) Curtea Europeană a reținut că lipsa gravității pedepsei nu poate înlătura caracterul penal inerent al unei contravenții.

Considerăm că redacția actuală a art.197 alin. (29) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, cu modificările și completările ulterioare, încalcă principiul prezumției nevinovăției, precum și dreptul la apărare, deoarece permite tragerea la răspundere contravențională în lipsa vinovăției persoanei, precum și în baza unor aprecieri arbitrare (individuale și subiective), prin deviere nejustificată și inadmisibilă de la cadrul normativ menit să salvgardeze valorile sociale protejate de legea contravențională.

Astfel textul contestat nu corespunde exigențelor principiului legalității incriminării și calității legii, garantate de articolele 22 și 23 din Constituție, contravine principiului prezumției nevinovăției, consacrat de norma constituțională prevăzută la articolul 21, precum și limitează dreptul la apărare, consacrat de articolul 26 din Constituție, coroborate cu art.72 din Constituția Republicii Moldova.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

(A se vedea Partea a III-a a Notîtei Explicative)

13. La 05.10.2021 de către inspectorul Agenției Naționale Transport Auto Corneiciuc Radu a fost întocmit în privința SRL “Beton Service” procesul-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021 se impută comiterea de către SRL “Beton Service” la 12.10.2021, ora 13.45, locul comiterii R-6 com. Stăuceni, a faptei contravenționale prevăzută de art. 197 alin. (29) Cod contravențional – *Nerespectarea în cadrul desfășurării activității de transport rutier a obligațiilor prevăzute la art.23 alin.(8), art.31²¹, art.31²⁶ alin.(4), art.31³⁶ alin.(6), art.31⁴² alin.(3), art.48, art.49, art.62² alin.(1), art.79 din Codul transporturilor rutiere, la art.20 alin.(2) din Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.*

La descrierea faptei contravenționale imputate, agentul constatatator a indicat că *“în cadrul verificărilor la data indicată mai sus s-a constatat că persoana juridică nominalizată nu a admis controlul fizic al unității de transport n/î BSK 010, nu a admis ca conducătorul auto cet. Cravcesu-Moscaliuc Nicolai să conducă unitatea de transport la locul de cântărire pentru a fi verificată masa totală. Patronul SRL “Beton Service” prin legătură telefonică a ordonat conducătorului auto de a refuza cântărirea u/t n/î BSK 010”,*

ignorînd art. 49 lit. a), g), p), q) din CTR nr. 150 din 17.07.2020,

prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 197 alin. (29) Cod contravențional.

Prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021, agentul constatatator incumbă SRL “Beton Service” ignorarea prevederilor art. 49 lit. a), g), p), q) Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014, fără a specifica de o manieră expresă și concretă modalitatea factuală de manifestare a faptei contravenționale și de materializare în conduita SRL “Beton Service” a elementelor componente de contravenție incriminate.

În speță, agentul constatatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021 s-a limitat la indicarea următoarelor constatări – *“în cadrul verificărilor la data indicată mai sus s-a constatat că persoana juridică nominalizată nu a admis controlul fizic al unității de transport n/î BSK 010..., ignorînd prevederile art. 49 lit. a), g), p), q) din CTR nr. 150 din 17.07.2020”.*

Conform prevederilor art. 49 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014:

Art. 49. – Operatorii de transport rutier/întreprinderile care efectuează operațiuni de transport rutier au următoarele obligații:

a) să se conducă de prezentul cod și reglementările în vigoare specifice fiecărui tip de transport rutier efectuat;

[...]

g) să asigure instruirea și perfecționarea profesională continuă a managerului de transport rutier și a conducătorilor auto;

[...]

p) să efectueze transporturile rutiere numai cu respectarea maselor totale maxime autorizate și/sau în limita capacității de încărcare stabilită de uzina producătoare a vehiculului rutier utilizat și/sau de standardele în vigoare;

q) să respecte regulile și procedurile ce trebuie urmate în cazul vehiculelor rutiere sau al încărcăturilor cu greutate și/sau gabarite care depășesc limitele maxime admise;

[...].

Prin decizia agentului constatatator pe marginea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021 a fost aplicată în privința SRL “Beton Service” sancțiunea sub formă de amendă de 450 u.c., echivalentul a 22 500 lei.

La 19.11.2021 SRL “Beton Service” a formulat o contestație la procesul-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021 și decizia agentului constatatator de sancționare.

Potrivit art. 197 (*Încălcarea normelor de efectuare a transportului rutier de persoane și mărfuri*) alin. (29) din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 este incriminată:

(29) *Nerespectarea în cadrul desfășurării activității de transport rutier a obligațiilor prevăzute la art.23 alin.(8), art.31²¹, art.31²⁶ alin.(4), art.31³⁶ alin.(6), art.31⁴² alin.(3), art.48, art.49, art.62² alin.(1), art.79 din Codul transporturilor rutiere, la art.20 alin.(2) din Legea nr.60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități,*
care

se sancționează cu amendă de la 240 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Deci, norma juridică în privința căreia s-a invocat excepția de neconstituționalitate este în mod direct și nemijlocit aplicabilă la soluționarea fondului cauzei contravenționale nr. 4-21175251-12-5r-29112021 (5r-6452/2021), pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe marginea contestației depuse de SRL „Beton Service” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021 și decizia agentului constatatator de sancționare, fiind prezentă corelația dintre aceste prevederi legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanța de judecată, de asemenea constituind obiect al controlului de constituționalitate conform art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a menționat că „nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. [...] În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice” (*Amann vs. Elveția*, 16 februarie 2000, § 56). Nivelul de precizie al legislației interne „depinde într-o măsură considerabilă de conținutul actului normativ avut în vedere, domeniul pe care este menit să-l acopere, numărul și statutul celor cărora le este adresat” (*Chorherr v. Austria*, 25 august 1993, § 25). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (*Silver și alții v. Regatul Unit*, 25 martie 1983, § 80).

La elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act (HCC nr.26 din 27.09.2016, §§ 49-52).

Dispozițiile articolului 22 din Constituție, care este corespondentul articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) (HCC nr. 18 din 30.06.2020, § 32).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, condamnării și sancționării arbitrare a persoanei (*Parmak și Bakir v. Turcia*, 3 decembrie 2019, § 57; *Jidic v. România*, 18 februarie 2020, § 76). Această afirmație este valabilă și în contextul aplicării articolului 22 din Constituție (*idem*, § 33).

Reținem că în Hotărârea nr. 10 din 10 mai 2016, Curtea a subliniat că, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, reglementarea infracțiunilor, a pedepselor și a regimului executării acestora ține de competența Parlamentului. Totodată, Curtea a menționat că prin reglementarea infracțiunilor și a pedepselor în materie penală trebuie să se înțeleagă și competența reglementării contravențiilor și a sancțiunilor contravenționale. Legea contravențională conține prevederi care denotă, de fapt, natura penală a contravențiilor administrative. [...]. Competența exclusivă a legislatorului de a reglementa faptele care constituie infracțiuni sau contravenții și pedepsele care urmează a fi aplicate nu exclude obligativitatea respectării principiului legalității (§ 46-49).

Potrivit articolului 72 din Constituția Republicii Moldova, stabilirea infracțiunilor, reglementarea pedepselor și regimul executării acestora ține de competența Parlamentului.

Articolul 21 din Constituția Republicii Moldova prevede că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

În corespundere cu principiul neretroactivității legii stipulat la art.22 din Constituția Republicii Moldova, nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

Conform art.23 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26 din Constituția Republicii Moldova consacră dreptul la apărare care este garantat. Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie.

Principiul legalității normei penale, în sensul *nulum crimen sine lege*, pune în sarcina legiuitorului două obligații: 1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și sancțiunile aferente (*lex scripta*); 2) să redacteze textul legii cu claritate (*lex certa*) (HCC nr.25 din 13.10.2015 §§ 33-34).

Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în jurisprudența sa, a remarcat în mod constant că principiul preeminenței dreptului impune ca orice imixtiune a autorităților în drepturile individului, pe care Convenția Europeană le protejează, să fie supusă unui control riguros. O normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (*Silver s.a. vs. Regatul Unit*, 25 martie 1983).

Odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiecții de drept pe care îi privesc măsurile de aplicare a acestei soluții (*Păduraru vs. România*, 1 decembrie 2005, §92).

În acest sens, Curtea Europeană a subliniat că principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul potrivit căruia o lege penală nu poate fi aplicată extensiv în detrimentul acuzatului, în special prin analogie, înseamnă că o infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege. Această condiție este îndeplinită atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și cu ajutorul interpretării ce este dată în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (*Kokkinakis vs. Grecia*, din 25 mai 1993).

Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (*cauza X. contra Regatului Unit* din 7 mai 1982).

În speță, opinăm că prevederile art. 197 alin. (29) din Codul contravențional, ce conțin textul „*Nerespectarea în cadrul desfășurării activității de transport rutier a obligațiilor prevăzute la [...] art.49 [...] din Codul transporturilor rutiere, [...], prin modul de expunere și reglementare a conduitei susceptibile să antreneze răspunderea contravențională, precum și prin practica defectuoasă, abuzivă și discreționară de aplicare, nu corespund exigențelor principiului legalității incriminării și calității legii, garantate de articolele 22 și 23 din Constituție, astfel încât subiectul de drept căruia îi sînt adresate, nu este în măsură să anticipeze în mod rezonabil efectele acestei norme juridice, precum și să întreprindă toate măsurile necesare pentru a-și aduce conduita în cadrul legii.*

Astfel, stipulațiile art. 197 alin. (29) din Codul contravențional, cu referire la textul „*Nerespectarea în cadrul desfășurării activității de transport rutier a obligațiilor prevăzute la art.49 din Codul transporturilor rutiere*, nu sînt expuse de o manieră clară, accesibilă și previzibilă, fiind redactate cu o precizie insuficientă, nu permit persoanei să își corecteze conduita și instituie incertitudinea și insecuritatea juridică pentru subiecții de drept vizați de această normă juridică.

Cu precădere că art. 197 alin. (29) din Codul contravențional mai incriminează și nerespectarea în cadrul desfășurării activității de transport rutier a obligațiilor prevăzute la art. 31²¹ din Codul transporturilor rutiere, articol care, de altfel, este abrobat.

Curtea Constituțională a Republicii Moldova a menționat că exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86-ea sesiune plenară, 2011, §41). Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Previzibilitatea și claritatea constituie elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare nicidecum nu pot fi omise (HCC nr.4 din 20.02.2018, §§41-45).

În cauza *Chevol vs. Franța*, CtEDO a reliefat că exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Aceasta trebuie să se bucure de plenitudine de jurisdicție, atât în ceea ce privește stabilirea faptelor, cât și în ceea ce privește aplicarea dreptului. Imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană.

Curtea Europeană a menționat că instanța este aceea care trebuie să fie competentă pentru a stabili faptele, administrând probele necesare, iar apoi, pentru a alege normele juridice aplicabile, a le interpreta și a le aplica în mod concret, iar *dacă chestiunea privind stabilirea faptelor sau interpretarea dreptului se află în competența unei autorități administrative, a cărei soluție se impune instanței, știrbește plenitudinea de jurisdicție de care aceasta trebuie să se bucure.*

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a reținut că atunci când sunt obligate, prin lege, să accepte constatările de fapt ale unor autorități administrative instanțele de judecată sunt private de competența de a desfășura o examinare independentă a litigiului cu care sunt sesizate (HCC nr.4 din 20.02.2018, §§57-59).

Reprezentînd norme de trimitere, prevederile art. 197 alin. (29) din Codul contravențional acordă agenților constatare o putere discreționară pentru o apreciere arbitrară a prezenței în conduita subiectului de drept a elementelor componente de contravenție, incriminîndu-i nerespectarea vreunor obligații generale ale operatorilor de transport prevăzute de art. 49 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.

Astfel, prevederile contestate ale art. 197 alin. (29) din Codul contravențional sunt imprevizibile pentru destinatarii legii. Aceste prevederi normative au un caracter imprevizibil ce le acordă agenților constatare și instanțelor de judecată o marjă largă de discreție. Totodată, prevederile art. 197 alin. (29) din Codul contravențional sînt susceptibile de o aplicare extensivă defavorabilă.

În altă ordine de idei reținem că în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a stabilit că articolul 20 din Constituție devine incident atunci când este afectat principiul individualizării sancțiunii (a se vedea HCC nr. 10 din 10 mai 2016, §§ 60-66, 84; HCC nr. 5 din 6 martie 2018, § 70; HCC nr. 20 din 4 iulie 2018, §§ 77, 80, HCC nr. 18 din 30.06.2020, § 40).

Considerăm că prevederile art. 197 alin. (29) din Codul contravențional stabilesc sancțiunea sub formă de amendă ce nu este proporțională cu scopul urmărit.

Amenda prevăzută de articolul 197 alin. (29) din Codul contravențional afectează dreptul de proprietate privată, garantat de articolul 46 din Constituție.

Cu privire la situația amenzilor, Curtea Europeană a menționat că acestea trebuie considerate imixțiuni în dreptul de proprietate al contravenientului, pentru că lipsesc persoana vizată de o parte din patrimoniul său, i.e. de suma de bani pe care trebuie să o plătească (*S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. România*, 18 iunie 2013, § 31; *Mamidakis v. Grecia*, 11 ianuarie 2007, § 44). Curtea a reținut că aplicarea amenzilor prevăzute de Codul contravențional face incident articolul 46 din Constituție [dreptul la proprietate privată și protecția acesteia] (HCC nr. 18 din 30.06.2020, § 38).

Sancțiunea prevăzută de art. 197 alin. (29) este stabilită sub formă de amendă de la 240 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

În acest context, Curtea Constituțională a statuat că **nu doar pedeapsa fixă stabilită de către legislator, dar și diferența relativ mică dintre limita minimă și maximă a sancțiunii sunt de natură să afecteze în funcție de fapta prejudiciabilă și de multitudinea modalităților factuale de comitere a acesteia, dreptul la un proces echitabil, prin restrângerea competenței instanței de judecată de a exercita un control de jurisdicție deplină în privința individualizării și oportunității sancțiunii** (HCC nr. 18 din 30.06.2020, § 110).

Curtea Constituțională a constatat că, [spre exemplu] în cazul persoanei fizice, diferența dintre limita minimă de 450 unități convenționale și limita maximă de 500 unități convenționale nu îi acordă instanței de judecată posibilitatea de a aprecia proporționalitatea sancțiunii aplicate prin raportare la fapta contravențională și la circumstanțele cazului, astfel încât să existe un echilibru corect între scopul legii contravenționale și mijloace, iar mijloacele utilizate să nu restrângă drepturile persoanei mai mult decât este necesar pentru a atinge aceste scopuri (idem, § 111).

Totodată, Curtea Constituțională a evidențiat că agenții constatați și instanțele de judecată trebuie să ia în considerare, atunci când se vor pronunța cu privire la o cauză concretă, inclusiv faptul că marja de discreție acordată nu poate fi folosită într-un mod abuziv și contrar scopului preventiv al acestei sancțiuni (idem, § 116).

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

15. Prin prezenta, în temeiul prevederilor art.135 alin.(1) lit.a) din Constituția Republicii Moldova, art.4 alin.(1) lit.a) din Codul jurisdicției constituționale nr.502 din 16.06.1995, art.4 alin.(1) lit.a) al Legii cu privire Curtea Constituțională nr.317 din 13.12.1994, solicităm respectuos:

- primirea spre examinare și declararea admisibilității excepției de neconstituționalitate ridicate;
- efectuarea controlului de constituționalitate a prevederilor art. 197 alin. (29) din Codul contravențional, ce conțin textul *„Nerespectarea în cadrul desfășurării activității de transport rutier a obligațiilor prevăzute la [...] art.49 [...] din Codul transporturilor rutiere, [...], cu modificările și completările ulterioare, precum și prevăd în limite restrânse sancțiunea cu „amendă de la 240 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 450 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”*;
- admiterea excepției de neconstituționalitate și declararea ca fiind neconstituționale (contrare articolelor 20, 22 și 46, coroborate cu articolele 1 alin. (3), 21, 23 alin. (2) și 54 alin. (2) din Constituție) a prevederilor contestate ale art. 197 alin. (29) din Codul contravențional, cu modificările și completările ulterioare.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16.-----

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. a) copia mandatului seria MA nr.1276391 din 21.03.2022;
b) dosarul cauzei contravenționale nr. 4-21175251-12-5r-29112021 (5r-6452/2021), pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, pe marginea contestației depuse de SRL „Beton Service” împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ANTA01 011812 din 05.11.2021 și decizia agentului constatator al Agenției Naționale Transport Auto de aplicare a sancțiunii contravenționale.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

(A se vedea capitolul VIII al Notitei Explicative)

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun.Chișinău

Data: 27.04.2022

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Bîrcă Valeriu, avocat

Încheiere

27 mai 2022

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanța de judecată în componență:

Președintele ședinței, judecător

Grefier

Corcea Nicolae

Miron Alexandrina

examinând în ședința publică contestația depusă de către SRL "Beton Service" împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.ANTA 01011812 din data de 05.11.2021, precum și împotriva decizei de sancționare din aceeași dată emisă de către Agenția Națională Transport Auto, prin care SRL "Beton Service" a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției prevăzute la art.197 alin.29 Cod contravențional și sancționată cu amendă în mărime de 450 UC, ceea ce constituie suma de 22 500 lei,

A C O N S T A T A T:

La data de 26.11.2021, la Judecătoria Chișinău a parvenit contestația depusă de către SRL "Beton Service" împotriva procesului verbal cu privire la contravenție nr.ANTA 01011812 din data de 05.11.2021, precum și împotriva decizei de sancționare din aceeași dată emisă de către Agenția Națională Transport Auto, prin care SRL "Beton Service" a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenției prevăzute la art.197 alin.29 Cod contravențional și sancționată cu amendă în mărime de 450 UC, ceea ce constituie suma de 22 500 lei.

După cum rezultă din materialele dosarului, avocatul Bîrcă Valeriu a depus o cerere prin care solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.197 alin.29 Cod contravențional.

Studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră a sesiza din oficiu Curtea Constituțională pentru a supune controlului constituționalității prevederile articolului 476 alin.(2) Cod contravențional, din următoarele considerente:

În conformitate cu dispoziția art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, "Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională."

Potrivit art. 135 alin.(1) lit.a), g) din Constituția RM, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție

Totodată aceleași prevederi se regăsesc și în art.4 alin.(1) lit.a), g) al Legii cu privire la Curtea Constituțională nr.317 din data de 13.12.1994 și în art. 4 alin.(1) lit. a) și g) din Codul Jurisdicției constituționale.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20,115,116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi

aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

În acest context, notăm că în speță instanța de judecată consideră oportună verificarea constituționalității prevederilor articolului 197 alin.(29) Cod contravențional, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.art.20, 21, 22, 23 alin.2, 54 alin.1 din Constituția Republicii Moldova.

Din aceste considerente, ținând cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei dedusă judecății, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normei contestate, instanța urmează să admită solicitarea avocatului Bîrcă Valeriu privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor articolului 197 alin.(29) Cod contravențional, sub aspectul corespunderii cu prevederile art.art.20, 21, 22, 23 alin.2, 54 alin.1 din Constituția Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 7, 341-342, Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, instanța de judecată,

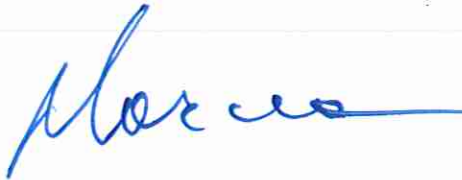
DISPUNE:

Se admite cererea avocatului Bîrcă Valeriu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta Încheiere, Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate; copia Contestației; copia procesului verbal și deciziei de sancționare din data de 05.11.2021, pentru examinare conform competenței.

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecător

Corcea Nicolae